

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра теорії та практики перекладу з романських мов імені Миколи
Зерова

**«ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ СУБТИТРІВ ФРАНЦУЗЬКОГО
СЕРІАЛУ «ПЛАН “ВИПАДКОВИЙ ЗВ’ЯЗОК”» УКРАЇНСЬКОЮ
МОВОЮ (З ДОМІНАНТОЮ СУЧАСНОГО МОЛОДІЖНОГО АРГО)»**

Кваліфікаційна робота
освітнього ступеня «бакалавр»
студентки 4 курсу бакалаврату
освітньої програми *«Переклад з
французької та англійської мов»*,
спеціальність – 035 Філологія
Дарини Миколаївни ВАСЬКЕВИЧ

Науковий керівник:
кандидат філол.н., доц. Сергій САЄНКО
Рецензент:
асист. Світлана ЗУБЦОВА

«Допущено до захисту»
на засіданні кафедри
теорії та практики перекладу
романських мов імені Миколи Зерова
Протокол № 9/1-1 від «24» червня 2024 року

завідувач кафедри (підпис)
д.філол.н., проф. Ірина СМУЩИНСЬКА

КИЇВ
2024

Анотація

У даній роботі обговорюються особливості перекладу субтитрів сучасного французького кіносеріалу, який містить велику кількість арго. Арго - це специфічна лексика, що використовується певними професіями або соціальними групами. Вона використовується для спілкування всередині однієї соціальної групи, самовираження та соціальної ідентифікації. Широке розповсюдження нестандартного мовлення призвело до необхідності перекладу арготичної лексики різними мовами. Перекладачі повинні володіти глибоким розумінням як мови оригіналу, так і мови перекладу, щоб точно передати задумане значення і тон. Актуальність цього дослідження полягає в аналізі та поясненні труднощів перекладу французького арго, просторіч та ненормативної лексики на українську мову. Наразі існує обмежена кількість досліджень на цю тему, що можна пояснити складністю інтерпретації французьких просторіч, а також існуванням морально-етичних та соціокультурних норм. Досягнення точної інтерпретації сприятиме повному відтворенню сцен, діалогів, емоцій, а також ідей та намірів автора оригіналу. Мета дослідження - проаналізувати лексичні, граматичні та структурні особливості арго в сучасній мові, оцінити сприйняття арго у французькому та українському суспільствах, а також проаналізувати перекладацькі стратегії, які використовуються для відтворення арго українською мовою на матеріалі субтитрів серіалу «План «Випадковий зв'язок»». Дослідження має на меті визначити поняття «сленг» та «арго», проаналізувати моделі творення сленгу та арго в різних мовах та виявити вплив цих явищ на комунікацію. До завдань також входить аналіз діалогів та висловлювань на конкретному матеріалі, виявлення лексичних одиниць, пов'язаних з арго, дослідження перекладацьких трансформацій та прийомів, що використовуються при відтворенні цих висловлювань.

Методи дослідження, використані в цьому дослідженні, включають суцільну вибірку, створення корпусу із висловлень для аналізу, типологічний та аналітичний методи.

Ключові слова: арго, сленг, особливості перекладу, неологізми, просторіччя, верлан.

Annotation

This paper discusses the features of translation of subtitles for a modern French series containing a large number of argot. Argot is a specific vocabulary used by certain professions or social groups. It is used for communication within the same social group, self-expression and social identification. The widespread use of non-standard speech has led to the need to translate argot vocabulary into different languages. Translators must have a deep understanding of both the source and target languages in order to accurately convey the intended meaning and tone. The relevance of this study is to analyze and explain the difficulties of translating French argot, colloquialisms and profanity into Ukrainian. Currently, there is a limited number of studies on this topic, which can be explained by the complexity of interpreting French colloquialisms, as well as the existence of moral, ethical and socio-cultural norms. Achieving an accurate interpretation will contribute to the full reproduction of scenes, dialogues, emotions, as well as the ideas and intentions of the original author.

The purpose of the study is to analyze the lexical, grammatical and structural features of argot in the modern language, to assess the perception of argot in French and Ukrainian societies, and to analyze the translation strategies used to reproduce argot in Ukrainian on the basis of the subtitles of the series “Plan coeur”. The study aims to define the concepts of “slang” and “argot”, analyze the models of slang and argot creation in different languages, and identify the impact of these phenomena on communication. The tasks also include analyzing dialogues and

statements on specific material, identifying lexical items related to argot, studying translation transformations and techniques used in the reproduction of these statements.

The research methods used in this study include continuous sampling, creation of a corpus of expressions for analysis, typological and analytical methods.

Keywords: argot, slang, peculiarities of translation, neologisms, colloquialisms, verlan.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1.ТЕОРЕТИЧНІ ПІДВАЛИНИ ДОСЛІДЖЕННЯ СУБТИТРІВ СУЧАСНОГО КІНОСЕРІАЛУ, ЩО МІСТИТЬ АРГО	8
1.1. Проблематика визначення поняття аргю та поняття сленг в сучасному французькому та українському мовознавстві.....	8
1.2. Особливості створення аргю та його перекладу.....	14
1.3 Оцінка суспільного сприйняття аргю у франкомовному середовищі та українського сленгу в україномовному соціумі	22
Висновок до Розділу 1	26
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПЕРЕКЛАДУ СУБТИТРІВ КІНОСЕРІАЛУ З ФРАНЦУЗЬКИМ АРГО УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	28
2.1 Аналіз перекладу арготичної лексики та формату її використання для характеристики персонажів та реалій у серіалі «План “Випадковий зв’язок”».	28
2.2 Особливості перекладу французьких граматичних одиниць та структур, що містять аргю українською мовою.....	35
Висновок до Розділу 2	38
ВИСНОВКИ.....	42
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	45
ДОДАТКИ.....	49
РЕЗЮМЕ.....	54

ВСТУП

Актуальність роботи. У світі мови й культури існує безліч специфічних мовних форм, що використовуються в різних групах та середовищах. Одним із цікавих явищ є арго - це особлива мовна система, що використовується певною соціальною групою або верствою населення для позначення специфічних понять і явищ, які не притаманні загальноприйнятій мові. Арго відрізняється від стандартної французької мови за лексичними, стилістичними та структурними характеристиками. Наприклад, французький арго може використовувати вигуки, скорочення слів, неологізми та інші специфічні висловлювання, також специфічні граматичні конструкції, такі як зворотний порядок слів у реченні, відсутність або заміна певних частин мови та використання інших мовних засобів, які не є типовими для стандартної мови. Арго активно використовується в літературі, музиці, кіно і телебаченні, а також у повсякденному спілкуванні. Він є не тільки засобом прихованого спілкування серед закритих спільнот, але й відображенням соціальних та культурних реалій, а також субкультурних особливості різних груп населення.

Невпинний розвиток форм та значень арго спонукає до постійного їх дослідження у всіх сферах вжитку. Така стратегія, очевидно, позитивно впливатиме на точність перекладу. Тут проблематику становить асиметричність наповнення відповідних мовних реєстрів мови оригіналу та мови перекладу. Специфіка вживання арго полягає у його субтильному впливі на глядача. Так, арго, будучи часто емоційно забарвленим, покликаний створити певний ефект та викликати відповідну реакцію глядача.

Водночас тип мовлення бере активну роль у створенні атмосфери, характеристики персонажів та передачі специфіки культури.

Актуальність полягає у спробі проаналізувати та пояснити особливості та виклики передачі французького арго, просторіч та ненормативної лексики українською мовою.

Наразі існує небагато дослідницьких робіт, що присвячені даному питанню, що можна пояснити як і складністю трактування проблем французьких просторіч так і існуванням морально-етичних та соціокультурних норм.

Отже, щонайточніша інтерпретація сприятиме повному відтворенню сцен, діалогів, емоцій та відповідно ідей та інтенцій автора твору оригіналу.

Об'єктом дослідження виступають субтитри, що містять арго, у серіалі «План “Випадковий зв’язок”» і їх переклад українською мовою.

Предметом дослідження даної роботи є особливості перекладу арготичних одиниць та конструкцій українською мовою.

Мета роботи полягає в дослідженні лексико-граматичних та структурних особливостей арго у сучасній мові; аналізі найбільш популярних механізмів, стратегій та адаптацій при перекладі арго на українську мову та впливу адекватності перекладу на точність передачі ситуації.

Мета роботи визначає такі **завдання**:

1. Визначити специфічність термінів «сленг» та «арго» та їх основні характеристики та особливості використання у французькому та українському мовознавстві;
2. Проаналізувати моделі створення арго в українській та французькій мовах та його вплив явищ на комунікацію;
3. Оцінити рівень сприйняття арго у французькому та українському соціумах;
4. Проаналізувати діалоги та висловлення в матеріалі, що досліджується та виявити лексичні одиниці, що відносяться до арго;
5. Розглянути перекладацькі трансформації та методи перекладу, використані при відтворенні згаданих висловлень українською мовою та причини використання різноманітних перекладацьких трансформацій при перекладі.

Методи дослідження. До методологічної основи дослідження входять метод суцільної вибірки, а саме створення корпусу досліджуваного матеріалу

для подальшого аналізу, типологічний метод, що включає класифікацію елементів за певною спільною ознакою, а також аналітичний метод, що включає розгляд взаємодії об'єктів вивчення та їхній взаємовплив.

Робота складається із вступу, де обґрунтована актуальність роботи, сформульовані предмет, об'єкт дослідження, мета та основні завдання. Робота містить 2 основні розділи. В першому розділі розглядаються основні засади дослідження явищ аргю та сленгу, особливості їх виникнення та використання, сприйняття україномовною та французькомовною спільнотою. В другому розділі здійснюється аналіз перекладацьких трансформацій, використаних для відтворення аргю в українській мові та характеристики персонажів та реалій у серіалі. Кожен розділ супроводжується висновками. Укладені загальні висновки до роботи де підводяться підсумки здійсненого дослідження та наводяться напрямки для майбутніх досліджень щодо перекладу аргю. Бібліографія містить 40 позицій. В додатку наведений глосарій перекладацьких еквівалентів ідіоматичних конструкцій виявлених у серіалі «План «Випадковий зв'язок»», що складає 110 висловлень.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДВАЛИНИ ДОСЛІДЖЕННЯ СУБТИТРІВ СУЧАСНОГО КІНОСЕРІАЛУ, ЩО МІСТИТЬ АРГО

1.1. Проблематика визначення поняття арго та поняття сленг в сучасному французькому та українському мовознавстві.

Форми і функціонування будь-якої мови систематично змінюються не лише відповідно до географії, але й синхронно з соціальними рівнями, культурним використанням і різними комунікативними функціями. Так, мовні засоби, які кодують соціальні явища належать до певного регістру, що зазвичай визначається ступенем формальності.

Арго є суперечливою темою, і дебати про його визначення, та лінгвістичну релевантність досі не вщухають. Поняття арго зазвичай обмежується його розмовною або нецензурною лексикою. Водночас деякі хибно ототожнюють його з такими мовними різновидами, як просторіччя, жаргон, діалект.

Сьогодні визначення цього терміну розширилося й включає в себе лексику, характерну для різних вузькоспеціалізованих галузей. Одночас з арго існує таке явище як сленг. Тож варто розрізнити ці два поняття.

Арго - це таємна мова, здебільшого вживається в іспаномовній, франкомовній та каталомовній традиціях, якою користуються різні групи, зокрема, злочинці та інші злочинці, щоб сторонні не могли зрозуміти їхню розмову. Термін «арго» також використовується для позначення неформальної спеціалізованої лексики з певної галузі навчання, хобі, роботи, спорту тощо. Наприклад, у французькій армії слово «*piou-piou*» означає солдат фронту. Термін «*galette*» був запозичений з паризького арго, де він замінив слово *argent*. «*La bidoche*» - слово з провансальського арго, що означає «*la viande*». Фраза "kif-kif", що означає "egal" або "pareil", була запозичена з африканських військ. Англійські "yes,yes" та "all right" також дещо використовувалися.[25] Від арго сленг відрізняється тим, що він менш таємний, більш публічний, більш загальнодоступний і, звичайно, більш «

пристойний». Походження самого слова «*slang*» має декілька гіпотез. Його схожість за звучанням і переносним значенням з іменником та дієсловом *sling*, а також наявність того самого кореня в скандинавських виразах, що стосуються мови, дозволяють припустити, що термін сленг є розвитком германського слова, від якого походить сучасне англійське *sling*.

Інша гіпотеза створення терміну полягає в тому, що сленг утворився шляхом скорочення від родових словосполучень на кшталт мова жебраків або *rogues' language* в яких родовий суфікс першого іменника приєднується до початкового складу слова, а потім втрачається кінцевий склад [36, с.22].

Джон Айто у вступі до "Оксфордського словника сучасного сленгу" пише, що вперше термін "сленг" був застосований у середині вісімнадцятого століття для позначення спеціальної лексики, що використовувалася будь-якою групою осіб з низькою соціальною репутацією [8, с.14]. Він визначає це явище, як неофіційний, нестандартний, нетехнічний набір слів, що складається переважно з синонімів, нових для звичних слів і фраз.

Як мова девіантних груп, арго є способом девіантності, жестом непокори нормальному світу. Його зміст дуже специфічний для групи та її діяльності, і ніяких узагальнених знань про «девіантні субкультури» не буде достатньо, щоб розкрити його. [27]

Арго – дуже давнє явище, яке сягає в історію мови майже настільки далеко, скільки існує цивілізація. Спочатку арго був умовною й секретною мовою, якою користувалися в XV-XVIII століттях для того, щоб розмову не було почуто кимось, хто не належав до прошарку спілкування. Починаючи з XVIII століття, термін «*argot*» почали використовувати, зокрема, для позначення таємничої мови.

Оглядаючи історію аргю, можна визначити універсальність його маргінального походження. Так, у Британії ним спочатку послуговувались злочинці, таким чином створивши власну специфічну мову" [7, с.77].

Ч. Квірк [5,с.19] характеризує аргю як невимушений та вульгарний та взагалі уникає визначень, натомість надаючи ідентифікаційні критерії, наприклад, "його присутність буде помітно знижувати, принаймні певним чином, гідність офіційного чи серйозного мовлення або письма". [12, с.5]

Аргю, з його унікальною лексикою, не був поширеним явищем до ХІХ століття, але знайшов відображення в мемуарах видатних особистостей, серед яких Е.Ф Відок. Він використовував специфічні слова та вирази, такі як «Ça se gête..., gare à toi!», «galères, baigne» та інші. Також цей вид мовлення був притаманний віршам, баладам і романам поетів і письменників, таких як Франсуа Війон, Віктор Гюго, Ежен Сю і Оноре де Бальзак [11, с. 45].

Інші дослідники визначають аргю як пряме протиставлення загальноприйнятій і стандартній мові та зазначають його девіантну і бунтарську природу. Вони стверджують, що аргю - це неправильне, несистематичне, неприйнятне використання мови та нетрадиційна лексика, що відрізняється від стандарту. [32; 31, с.7].

Французький словник *Le Petit Robert* визначає термін аргю— *l'argot* – як лексику й мовні звички, характерні для обмеженого кола спілкування, деякі слова з яких переходять у повсякденну мову. [39]

Якщо розширювати це значення, аргю є мовою, яка використовується між людьми, що належать до однієї соціальної до однієї й добре знають один одного. Аргю – це дуже неформальна мова. Він може бути не зрозумілим й інколи навіть образливим для людини, яка не належить до певної групи чи соціального прошарку, в якому часто використовується те, чи інше слово.

Доречно зауважити, що зазвичай аргю використовується у розмові, а не на письмі. [15, с.106]. За своєю природою, за своїм походженням аргю - це

насамперед усна мова, його письмова формою є другорядною, довершеною калькою [13, с.9].

У зв'язку з тим, що явище арго поширилось та набуло важливого значення воно віднайшло своє віддзеркалення у літературі. Знаковим явищем для арго стала поява книги «Zazie dans le metro», яка набула надзвичайної популярності у Франції завдяки авторським неологізмам та активному вжитку арго. Ремон Кено змішує рівні мови, щоб вдихнути нове життя у свої твори. [38] Ця історія одного дня, проведеного дівчинкою-підлітком у Парижі, привернула увагу завдяки фонетичним експериментам автора, карикатурному зображенню «світу дорослих», їдкій сатирі, величезній кількості жаргонізмів, англіцизмів і неологізмів. Завдяки цим прийомам арго відкрився для широкої аудиторії, особливо для читачів середнього класу, які не були знайомі з цією мовою. Успіх роману допоміг демістифікувати арго, який часто вважався грубою і вульгарною мовою. Кено показав, що арго може бути творчим, експресивним і навіть поетичним.

В сучасному світі технологій, деякі арготичні висловлення чи аббревіатури вже увійшли в письмове спілкування в соціальних мережах чи смс-повідомленнях.

Арго набув значного поширення в сучасних медіа, нерідко з'являючись на радіо, телебаченні і навіть у рекламі. Це явище можна пояснити як соціальними, так і лінгвістичними чинниками. До соціолінгвістичних факторів належать такі чинники, як нерозвиненість суспільства, соціальні та політичні потрясіння, а до лінгвістичних - принцип мовної економії, переосмислення існуючих термінів та поява нових значень. Крім того, певну роль відіграє інтернаціоналізація мови, коли в економічній та політичній сферах з'являється спільна лексика.

Сфера застосування арго також значно розширилася. Якщо раніше арго обмежувався такими темами, як гроші, наркотики, алкоголь, тютюн, жінки та

злочинна діяльність [36], то сьогодні аргі охоплює широкий спектр понять. Нині його використовують для опису різних об'єктів нашого оточення, типів особистості і навіть для оцінки людських вчинків, соціальних взаємодій та різних ситуацій. Помітною характеристикою сучасного французького аргі є його сильна орієнтація на людину. Однією з його основних функцій є позначення та характеристика індивідів, що охоплює їхнє повсякденне життя, соціальні ролі, емоції та інтелект.

Виокремлюючи аргі від інших мовних категорій, варто зазначити, що він значно відрізняється від діалекту (регіонального чи соціального різновиду мови) та жаргону (словникового запасу технічних термінів). Люди, які природно говорять на одному діалекті обов'язково мають схоже регіональне або культурне походження. Ті, хто поділяє спільний жаргон (як-от електрики, хірурги, економісти або юристи), мають спільну підготовку чи досвід.

Щодо стилістичних особливостей Е. Партридж [18,с.2] нейтрально визначає аргі як "квінтесенцію розмовної мови", а С. Флекснер вказує, що він "не є прийнятним для формального використання більшістю".[12] Так, аргі протиставляється офіційній мові: а саме, він є нижче стандартного дискурсу та нейтрального стилістичного рівня і є типовим для неформального мовлення.

Аргі за своєю природою, далеко не стабільна мова. Він характеризується динамікою та постійною еволюцією. На цю еволюцію впливають різні соціолінгвістичні, культурні та технологічні фактори. Аргі швидко змінюється, тому його можна розглядати як недовговічну ефемерну лексику, яка або застаріє, або ввійде до загальноприйнятого регістру мови.

Цей підхід підкреслює аспекти новизни та свіжості: О. Єсперсен стверджує, що аргі - "це розвага, що полягає у створенні та поширенні нових слів і в наданні нових значень старим словам". [28,с.4] Сорніг визначає

його як "експериментальну мову".[19,с.10] Е. Маттіелло підкреслює, що арго відрізняється від норми своєю морфологією та семантикою. [16]

З точки зору морфології, він характеризується схильністю до нестандартного словотворення, часто порушуючи усталені правила, а з огляду на семантику - "він не лише дає іншу назву повсякденним об'єктам, а й збагачує, уточнює та ускладнює їх". Хоча деякі арготичні вирази є лише неформальними синонімами своїх стандартних еквівалентів, інші додають до них певних відтінків значення.

Одним із прикладів французького слова з арго, що має складне значення, є "*chelou*".

"*Chelou*" утворене за допомогою способу *verlan*, форми французького арго, в якій склади слів змінюються місцями. Воно походить від слова "*louche*", що означає тіньовий або підозрілий. Однак "*chelou*" має не лише буквальне значення "тіньовий". Воно еволюціонувало, щоб охопити ширший спектр відтінків значень, залежно від контексту, в якому використовується.

У сучасному французькому арго "*chelou*" може означати щось або когось дивного, химерного, нестандартного або нетрадиційного. Його часто використовують для опису ситуацій, поведінки або людей, які відхиляються від суспільних норм чи очікувань. Крім того, "*chelou*" може означати відчуття дискомфорту або занепокоєння, вказуючи на те, що щось не влаштовує мовця.

Особливість "*chelou*" полягає в його здатності вміщувати різні шари значення в одному, стислому слові. Він слугує універсальним інструментом для вираження двозначності, скептицизму чи несхвалення у невимушеній розмовній манері. Як наслідок, слово широко використовується в неформальному спілкуванні між носіями французької мови, особливо молодим поколінням, додаючи мові одночасно багатства та складності і спрощуючи її.

Також, визначними властивостями арго є динамічність і адаптивність. Він постійно еволюціонує, під впливом змін суспільних динамік,

технологічних досягнень, і культурних еволюцій. До прикладу слово "kiffer", що походить з арабської мови, увійшло до французького аргю як "насолоджуватися" або "подобатися". З часом його вживання розширилося до вираження сильного ентузіазму або вдячності за щось. Наприклад, "*Je kiffe ce film*" перекладається як "Я обожнюю цей фільм". Ще одним ілюстративним прикладом слугує вживання дієслова "bosser". Воно є релятивним еквівалентом "*travailler*" (працювати) і спочатку мало схоже нейтральне значення. Однак згодом значення еволюціонувало, і тепер дієслово означає докладати значних зусиль або старанно працювати. Наприклад, "*Je bosse dur pour mes examens*" перекладається як "Я наполегливо працюю готуючись до іспитів".

1.2. Особливості створення аргю та його перекладу

Аргю виникає з конфлікту цінностей, іноді поверхневого, часом фундаментального. Коли людина по-новому застосовує мову, щоб висловити ворожість, насмішку чи презирство, часто з гострим дотепом, вона надає словам нових значень або вдається до словотворення. Щоб новий вираз не пішов у небуття - його мають почати використовувати інші. Якщо мовець є членом групи, яка вважає, що його витвір відображає емоційну реакцію її членів на ідею, особу чи соціальний інститут, то вираз набуде популярності відповідно до одностайності ставлення до нього в групі. Новий арготичний термін зазвичай широко використовується в субкультурі до того, як він з'являється в домінуючій.

Щодо словотворчих ознак, Ебл стверджує, що аргю використовує існуючі форми та їхні поточні значення, використовуючи і часто змішуючи ресурси звукової системи, словотворчих моделей, парадигм і знання мовців про культуру. [32, с. 126]. Так, при формуванні сленгу у англійській мові застосовуються такі моделі:

1. З'єднання. Більшість сполук є складними іменникам, наприклад, *college night*, що означає бурхливу вечірку.
2. Скорочення. Наприклад, скорочення в семантичній групі College мають різні типи. Більшість з них є прикладами ініціалізмів, як, наприклад, СКА, що має два різних визначення: (1) "commonly known as", (2) "Cool Kid Alley".
3. Суфіксація. За цієї моделі часто можна зустріти зменшувально-пестливий суфікс, -ie/-y. Наприклад, основою для для творення слова *brekky* стало слово *breakfast*, яке зазнало скорочення, а згодом суфіксації за допомогою суфікса -y
4. Змішування. За цією моделлю перша частина першого елемента завжди поєднується з другою частиною другого елемента. У цьому прикладі ми знаходимо *big / beer + pizza = bizza*, *breakfast + dinner = brenner/brinner*, *breakfast + lunch = brunch*
5. Конверсія. Цей алгоритм демонструє слово "chief", яке зустрічається або як дієслово, або як іменник. Щодо дієслова, то воно має або загальне значення (1) "курити марихуану" або більш конкретне - "приймати додаткову порцію, всупереч правилам групи". У цьому випадку дієслово можна розглядати як конверсію з іменника "chief" - вождь або правитель народу чи клану.

У Буенос-Айресі існує різновид іспанського аргю під назвою Lunfardo. Лунфардо тісно пов'язаний зі злочинною діяльністю в Аргентині, оскільки значна його частина була створена у в'язницях, щоб тюремні охоронці не розуміли ув'язнених. Мовець використовує тип метатези, який аргентинці називають *vesre*, техніку, яка змінює склади у словах подібно до верлану. Навіть саме слово *vesre* є прикладом цієї техніки - *revés* означає "навпаки". Таким чином, у лунфардо слово *mujer*, що означає "жінка", зміниться на *jermi*, *pizza* - на *zapi*, а *abajo*, "вниз", - на *ajabo*. Існують слова лунфардо, які

майже ідентичні французьким лексемам у верлані. Наприклад, *fesa* в іспанській мові або *féca* що означає "кава".

Іншою арготичною трансформацією є «ларгонжі» (*largonjii*). Як і багато інших таємних мов, ларгонджі виникла не у освічених французьких колах, а була створена ув'язненими або бандитами. [30].

В чому суть ларгонджі? Правило трохи технічне. Якщо слово починається з приголосної (або двох), ця літера замінюється на «L», а першопочаткова переноситься в кінець слова. Наведемо приклад, щоб було зрозуміліше. «*Bonjour*» вимовляється як «*Lonjourbé*», а «*pardon*» перекладається як «*lardonpé*» або «*fou*» перетворюється на «*louf*». В деяких словах додається суфікс: «*jargon*» стає «*largonji*», «*morceau*» – «*lorsom*».

Для перекладу розмовної лексики можна використовувати ті самі способи перекладу, що й для перекладу літературної лексики. Насамперед, це два основні шляхи, які використовує перекладач: прямий або буквальний і непрямий переклад.

Набагато частіше вдаються до непрямих способів перекладу або перекладацьких трансформацій.

Основна їхня функція полягає у створенні максимально лексично точного, адекватного перекладу за відсутності регулярних мовних відповідників. При цьому адекватний переклад неможливий без урахування стилістичного боку оригіналу, оскільки переклад також передбачає створення стилістичного аналога оригіналу.

Стилістичний зміст тексту або висловлювання складається зі стилістичних значень одиниць, що його складають, і потребує перекодування під час перекладу, що здійснюється в процесі зміни планів змісту і вираження мовних одиниць вихідного тексту в тексті перекладу.

Також до прийомів перекладу розмовної лексики належать евфемістичний і дисфемістичний переклад. Цими прийомами користуються, коли в тексті оригіналу зустрічаються вульгаризми та нецензурна лексика.

Евфемістичний переклад полягає в заміні слів оригіналу, що несуть сильну або грубу експресію, на слова з менш сильною експресією в перекладі. Дисфемістичний переклад є протилежністю евфемістичному.

Перекладачі іноді стикаються з ситуаціями, коли в мові оригіналу є слова або фрази, які просто не мають прямого еквівалента в мові перекладу. Це може бути проблемою, особливо коли ці слова впливають на загальний стиль або зміст тексту.

Тут на допомогу приходить такий метод як компенсація. Це метод, який використовується для компенсації втрати сенсу або стилю, що виникає, коли ідеальний переклад неможливий.

Ідеальним прикладом для цього методу є лайка. Дослівний переклад може не передати належного рівня інтенсивності або культурного контексту. Тому перекладач може використати інше слово зі схожим емоційним впливом у мові перекладу, навіть якщо воно не є точним перекладом оригіналу.

Цей прийом особливо корисний при перекладі стилістично зниженої лексики, яка включає арго, неформальну мову і навіть лайливі слова. Прямий переклад буде недоречним, оскільки вони можуть звучати незграбно або неприродно в мові перекладу. Замість цього перекладач може використати компенсацію, щоб передати загальний зміст і неформальний тон тексту, навіть якщо деякі конкретні слова не можуть бути ідеально підібрані. Компенсація дозволяє перекладачам бути креативними та знаходити альтернативні способи передати зміст і стиль оригінального тексту, навіть якщо в мові перекладу немає прямих еквівалентів. У даному випадку

досягнення еквівалентності в перекладі забезпечується на рівні всього тексту, а не лише на рівні окремих одиниць. [3]

Перейдемо до інших, не менш відомих методів. Опущення передбачає вилучення надлишкових елементів, які не впливають на зміст, наприклад, граматичних артиклів або зайвих синонімів. [4] Це може бути корисним для впорядкування тексту.

Інша техніка - описовий переклад. Цей багатофункціональний підхід замінює незнайомі слова або поняття чимось зрозумілим цільовій аудиторії, часто супроводжуючись коротким поясненням. Іноді оригінальне слово навіть береться в дужки для довідки. Описовий переклад, по суті, поєднує в собі загальну лексичну заміну з додатковим поясненням.

Однак у описового перекладу є і зворотний бік: він подовжує текст. Хоча це може бути корисно для ясності, таке подовження може стати проблемою в певних контекстах, наприклад, при створенні субтитрів, де простір обмежений. Як наслідок, описовий переклад рідко використовується в аудіовізуальному перекладі.

По суті, ефективний переклад виходить за рамки простого пошуку точних відповідників для окремих слів. Ці методи дозволяють перекладачам подолати розрив між мовами та забезпечити ефективну передачу загальної ідеї та стилю оригінального тексту в перекладеному творі.

У французькому аргі його яскравим варіантом виступає верлан – лінгвістичне явище, в основі якого лежить інвертування складів певних слів, іноді зі зміною голосних.

Він також став узуальним для злочинців у 19-му столітті, згодом ним користувались, як стверджують, під час Другої світової війни, щоб французи

могли заплутати німців. Більшої популярності він набрав у середині 20-го століття завдяки французькому письменнику Огюсту Ле Бретону, який використовував його у своїх творах. У 1960-х роках у бідних районах Парижа верлан набув ще більшого поширення, а в 1977 році вийшла відома пісня "Laisse Béton", яка є верланом до вживаної фрази "*laisse tomber*", що означає "облиш".

Поняття верлану активно опрацьовується лінгвістами, які відзначають різні аспекти цього феномену. Наприклад, електронний словник Лярус визначає верлан як «закодовану мову, склади в якій переставлені місцями» [40] Верланізація, тобто процес формування верлану, відбувається на різних рівнях - фонетичному, морфосинтаксичному, лексичному, семантичному.

Звук іноді використовується як основа для створення аргю, як, наприклад, у різних фонетичних спотвореннях. Він також використовується в римованому аргю, який поєднує вдале поєднання як звуку, так і образу. Наприклад, Слово "*ouf*" у французькому верлані є перевернутою формою "*fou*", що в перекладі означає "божевільний". У той час як "*fou*" зазвичай позначає когось психічно нестабільного або ірраціонального, "*ouf*" у верлані еволюціонувало, щоб передати відчуття збудження, інтенсивності або надмірності. Його часто використовують у неформальній обстановці, щоб висловити надзвичайний ентузіазм, здивування або недовіру.

Наприклад, якщо хтось каже: "*C'était ouf!*", мається на увазі "Це було неймовірно!". У цьому контексті "*ouf*" має позитивну конотацію, вказуючи на те, що щось було захоплюючим, приголомшливим або надзвичайно вражаючим. Тут варто зазначити наближення нової лексеми до розряду вигуків, які мають схожу функцію.

Аргю також може утворюватися за допомогою зменшувальних слів або скорочень. Наприклад, "*cinéma*" стає "*cinoche*", "*télévision*" стає "*télé*", а "*déjeuner*" стає "*dèj*". Ці скорочені форми часто використовуються в розмовній мові для економії часу або для створення більш невимушеного тону.

Французький арго також може включати запозичення з інших мов або творчі похідні від існуючих слів. Наприклад, "cool" - це запозичення з англійської мови, яке широко використовується у французькій, а "caillou" може замінити "argent" гроші (ймовірно, у зв'язку з їхньою твердістю).

Щоб перекласти верлан, необхідно визначитися зі способом перекладу. Виділяють два основні способи перекладу: прямий (буквальний) і непрямий переклад. До прямого перекладу належать такі перекладацькі прийоми, як транскрипція, транслітерація та калькування.

Транскрипція і транслітерація - непридатні способи для перекладу верлану, оскільки транскрибовані або транслітеровані слова *meuf*, *chelou*, *ouf* нічого не значать для українського реципієнта, якщо не дати до них пояснення. Калькування є вже більш прийнятним способом перекладу, але варто пам'ятати, що деякі слова під час верланізації змінюють своє значення або набувають нових конотацій. Саме тому дослівне калькування не завжди дає вдалий варіант перекладу.

Якщо ми говоримо про непрямий переклад, то часто під час передачі арго перекладач намагається знайти функціональний аналог, тобто перекласти арго арго. Однак не завжди обрана перекладачем мовна одиниця має таке саме стилістичне забарвлення. Іноді перекладач вдається до розмовної та просторічної лексики. Вибір перекладача залежить також від контексту, наприклад, перенасиченість тексту перекладу арготичною лексикою може не дати того самого стилістичного ефекту, який притаманний оригіналу.

Що стосується української мови, сленг здебільшого розповсюджений серед молоді, отже словотворчі процеси пов'язані з їхнім лінгвістичним середовищем. Так Олена Дмитренко та Сергій Кохан[1] відмічають велику кількість запозичень з англійської мови. Зокрема в були запозичені лексеми у сфері музики, кіно, телебачення, шоу-бізнесу та спорту, а також на

позначення предметів повсякденного вжитку та почуттів. Велику групу складає інтернет-сленг. Варто зазначити, що запозичуючи ці терміни, мовці часто видозмінюють їх, наближуючи до патернів рідної мови. Наприклад, англійське дієслово *to ban* перейшло в українську як *банити*, і набуло типового для цієї мови інфінітивного закінчення *–ти*.

Іншим джерелом походження сленгу є загальнонародний вокабуляр через переосмислення лексичного значення слів. До прикладу, паритися - докладати зусиль; качатися - нарощувати мускульну масу за допомогою фізичних вправ; наїхати - виявити до когось агресивність.

Насамкінець, присутні запозичення з лексики декласованих елементів, такі як *западло* – неприємність, капость (у кримінальній сфері - вважати для себе принизливим зробити щось проти злочинських переконань), авторитет – поважана особа (серед злочинців - людина, наділена повною владою в угрупованні).

Джон Айто [8] стверджує, що через нетрадиційні образи, які часто продукують користувачі сленгу, його використання несе в собі вражаючі обертони зухвалості чи неповаги, особливо до ідеалізованих цінностей і ставлень у пануючій культурі. Також його вживання свідчить про близьке знайомство з референційним об'єктом або ідеєю, яке стандартне мовлення не здатне відобразити.

З появою субкультур, вжиток сленгу розширювався: він став позначати приналежність до певної соціальної групи. Таке відмінне мовлення було інструментом як самоідентифікації, так і виокремлення схожих індивідів з суспільного оточення.

Так, згідно з Е. Маттіелло [19,5], "в рамках соціологічного підходу сленгу приписують дві протилежні мети - тримати своїх разом і не пускати чужих". Наприклад, Ебл [19] підкреслює соціальні та міжособистісні аспекти сленгу та його функцію "встановлювати та зміцнювати соціальну ідентичність або згуртованість всередині групи або з тенденцією чи модою в суспільстві в цілому". Очевидно, що використання однакової сленгової

лексики допомагає здобути визнання в групі та зберегти групову солідарність. Сленг у соціологічному підході слугує таким цілям, як бути на одному мовному рівні зі своєю аудиторією, полегшити соціальну взаємодію, а також спонукає до дружніх або близьких стосунків.

Отож, арготичні висловлення часто втілюють погляди та цінності членів групи. Таким чином, вони сприяють формуванню почуття групової ідентичності та можуть передавати слухачеві інформацію про середовище, з якого походить мовець.

1.3 Оцінка суспільного сприйняття арго у франкомовному середовищі та українського сленгу в україномовному соціумі.

Одним з впливових чинників використання арго у Франції була велика хвиля мігрантів. Так, наприклад, новоприбулі з Алжиру використовували соціолект, щоб підкреслити своє походження.

У 80-х роках лексика стала активно вживатись у реп-музиці з метою створення ритму та надання текстам особливого колориту. Зазвичай нові вирази описували побутові ситуації, звичні образи та заміняли назви повсякденних предметів. Окремою категорією арго слугує лексика для вираження емоцій та почуттів. Оскільки нею керуються у стані емоційного збудження з метою надання нових характеристик звичним назвам почуттів або глибшого уточнення відчутого, цьому пласту притаманна гіперболізація, що позитивно впливала на художність пісенних текстів.

Беззаперечним компонентом французького арго є вищезгаданий верлан. За кілька десятиліть він поширився з периферійних житлових комплексів найбідніших французьких іммігрантів, переважно заселених африканцями та північноафриканськими арабами, і завоював широку популярність серед молоді по всій Франції. Він просочився в діалоги фільмів, рекламні кампанії, французьку хіп-хоп-музику, основні засоби масової

інформації та навіть увійшов до деяких провідних словників країни. Пані Лефковіц вказує, що "для молоді з міського скредовища верлан є формою політичної коректності, що виражає солідарність з іммігрантською громадою та усвідомлення її інтересів у часи антиіммігрантської політики"[37].

"Верлан має багато функцій, - пише Вів'єн Мела [34,с.10] антрополог, яка викладає в Університеті Парижа VIII, у своїй нещодавній статті під назвою "Верлан 2000". "Спочатку це була таємна мова, яка дозволяла людям говорити про незаконну діяльність так, щоб їх не зрозуміли. І хоча верлан зберігає цю функцію, його головна мета полягає в тому, щоб молоді люди могли висловити як свою відмінність, так і свою прихильність до французької ідентичності. Вони винайшли культуру, яка знаходиться між культурою їхніх батьків, якою вони більше не володіють, і французькою культурою, до якої вони не мають повного доступу".

У сучасній французькій культурі широке поширення аргю проглядається у кіномистецтві та популярній музиці. Саме кіно відображає як зміни в суспільстві, так і зміни в мові, якою користується молодь. Дослідниці Альона Подгорна-Полічка та Анна-Кароліна Фьєве у книзі "Франкофонія або похвала різноманітності" [9] аналізують елементи аргю у кінострічках та виділяють найбільш вживані лексеми, якими стали *meuf*, *keuf*, *renoi*, *relou* та *chelou*.

Серед відомих виконавців аргю повсякчас трапляється у піснях Zaz, Stromae, Aya Nakamura, Angèle та ін..

Ось кілька елементів з пісні Aya Nakamura *Djadja*:

J'entends des bails atroces sur moi - Я чую казна-що про себе

Mais ça va pas? mais t'es taré, oh ouais – так не піде, ти точно здурів

Mais comment ça, le monde est tit-pe? (Eh) - А на що ти розраховував?

Світ маленький

J'suis pas ta catin, Djadja, genre, en catchana baby, tu dead ça - Я не твоя підстилка, Джаджа, я не дівчина з чатика, ти промазав

*J'suis pas **ta daronne**, j'te ferai pas la morale* - Я тобі не мамка, щоб читати моралі

*Le jour où on se croise, **faut pas tchouffer*** - Коли ми перетнемося з тобою, не зображуй самця

Putain, mais tu déconnes - Чорт забирай, що за нісенітницю ти несеш?

У наведеному прикладі представлені англіцизми та обценна лексика, проте є й інші випадки вживання.

Арго у виконанні Stromae здебільшого виражається менш фамільярними виразами, а саме :

1. *L'amour est comme l'oiseau de Twitter* - Кохання як пташка з Твіттера
2. ***On est bleu de lui**, seulement pour 48 heures* - Вона приголомшує, але тільки на 48 годин.
3. *D'abord on s'affilie, ensuite on **se follow*** - Спочатку підписуєшся, потім стежиш за постами
4. *On en devient **fêlé**, et on finit solo* – ми стаємо фанатами, та закінчуємо наодинці
5. *Ah, les amis, **les potes** ou les **followers*** - Ах, друзі, братани та фоловери
6. *Vous faites erreurs, **vous avez juste la côte***. - Ви робите помилку. Ви тільки користуєтеся популярністю.

*Переклад виконано авторкою роботи

Таке порівняння підкреслює широкий спектр арготичних виразів, запозичених з різних регістрів мови у текстах французьких пісень.

В Україні демократизація суспільства та відмова від радянських мовних та культурних стереотипів та перешкод позитивно вплинула на поширення сленгової лексики. Насамперед, це було зумовлено свободою їх поширення у літературі, що певним чином, нормалізує їх вживання, якщо не у повсякденному житті, то у певних ситуаціях. Так, наприклад, при написанні своїх творів, до сленгової лексики та соціолектів звертається Сергій Жадан.

У романі Дешеш Мод можна зустріти такі висловлювання: “Мене влаштувала кількість бабок, яка в мене була, себто влаштувала не кількість як така, бабок в мене, насправді, майже ніколи не було”. [2,с.6] У наведеному прикладі вжито сленгізм «бабки» на позначення грошей.

“...встиг помітити, що будь-які вияви уваги з боку змонтованої навколо мене реальності обов'язково закінчуються наперед прогнозованими гадостями чи просто дрібним житейським западлізмом. Реальність прикольна сама по собі, проте цілковито лажова при підрахунку післяматчової статистики, коли ти аналізуєш свої та показники і бачиш, що порушень з боку було в кілька разів більше, а вилучення траплялись лише в твоїй команді” [2, с.8].

Тут можна виокремити сленгові лексеми *западлізм, прикольний та лажовий*.

Повсюдно зустрічається нестандартна лексика й у інших відомих авторів сучасної української літератури, таких як Оксана Забужко, Юрій Андрухович, Олександр Ірванець та Олександр Ушкалов.

Черговим свідченням актуальності теми сленгу слугує увага до нього у медіапросторі. Наприклад, журналістки новинних ресурсів ТСН та 24 Канал у своїх статтях навели і розтлумачили найпоширеніші серед молоді сленгові слова [21, 22]. Серед них: *аб'юз* – насильство; *агритися* – бути роздратованим; *бро* – друг; *бомбити* – бурхливо реагувати на несправедливу ситуацію, і тд.

Також, світом шириться український сленг пов'язаний з військовими діями. Наприклад, у березні 2022 року до Urban Dictionary увійшло дієслово *Ukrained*, що означає вигнання російських окупантів з території України, та стали розповсюдженими такі вирази як *чорнобайти, макронити, шойгувати*, тощо [20].

Дослідники відмічають широкий рівень вжитку молоддю сленгу в інтернеті. А. Очередний [24,с.5] підкреслює такі сленгізми, як *ангрейд* (поліпшення, модернізація комп'ютера), *батони* (клавіші), *масдай* (крайній

ступінь невдоволення), *сидюк* (дисковод та диски CD-ROM), *юзер* (користувач) *комп* (від комп'ютер), *проги* (програми), *вінди* (програма Windows). Дослідник наголошує, що саме на ниві соцмереж відбувається найдинамічніший розвиток сленгу та поява неологізмів з використанням усіх можливих моделей.

Висновок до Розділу 1

У першому розділі ми розглянули теоретично-методологічні основи дослідження арго, методи його перекладу на українську мову. Нам вдалось визначити соціо-культурний контекст його появи та процес розвитку. Так, ми дослідили, що явище арго було пов'язане з маргіналізованими групами та мало криптичну та ідентифікаційну функцію, але потім розповсюдилось і на інші сфери життя. Значення деяких одиниць лексики з вираженими соціальними маркерами визначається відсутністю лексем з абсолютно однаковою семантикою у стандартній мові. Наразі роль арготичних виразів розширилась і зараз вони слугують для спрощення комунікації.

Також, ми дослідили основні лінгвістичні властивості цього явища, розглянули приклади його формування та вживання у різних мовних системах. Одні дослідники характеризують арго, як протиставлення загальноприйнятій і стандартній мові та акцентують його девіантну природу, зазначаючи негативний вплив на офіційне мовлення, у той час як інші надають більш нейтральну оцінку і розглядають це явище як нестандартний набір слів, що слугують заміниками уже відомим лексемам або додають нових значень. Також, відмічаються унікальні алгоритми словотворення арготичної лексики.

Щодо способів перекладу, то можна підсумувати наступне:

1. При сприйнятті й розумінні елементів низької лексики в мовленні потрібне опиратися на ситуацію, максимально враховувати кількості ситуаційних чинників, що мотивують вживання елементів.

2. При перекладі розмовної лексики частіше всього вдаються до глибоких перекладацьких трансформацій.
3. Згрубіла лексика може переводитися за допомогою прийомів евфемізації та нейтралізації.

Насамкінець, ми оцінили ставлення мовців Франції та України до арготизму та сленгових виразів відповідно та їхню присутність у популярній культурі та повсякденному житті. Ми виявили, що цим типом лексики здебільшого послуговується молодь. Сленг широко вживається у музиці та кіноіндустрії. В українській культурі елементи нестандартної мови також присутні у сучасній літературі, що впливає на їх нормалізацію та більш широкий вжиток.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПЕРЕКЛАДУ СУБТИТРІВ КІНОСЕРІАЛУ З ФРАНЦУЗЬКИМ АРГО УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

2.1 Аналіз перекладу арготичної лексики та формату її використання для характеристики персонажів та реалій у серіалі «План “Випадковий зв’язок”».

Під час перекладу арго в художньому творі важливо пам'ятати про ті особливості, які йому притаманні: емоційність та експресія, наявність зниженої лексики, характеристика героя, зокрема його походження і становище в суспільстві, його приналежність до тієї чи іншої соціальної групи. Тому, перед тим як почати переклад, важливо ознайомитися зі стилем серіалу, його змістом та особистістю героїв, у мовленні яких зустрічаються елементи арго. Це відіграє величезну роль у досягненні еквівалентності та адекватності перекладу, тобто є необхідним для реалізації прагматичної функції перекладу.

Отже, матеріалом нашого дослідження є субтитри серіалу «План “Випадковий зв’язок”», перекладені із французької на українську мову. Що стосується історії, то вона розповідає про молоду жінку Ельзу, яка все ще не пережила розставання з колишнім, яке відбулося два роки тому. Вона все ще думає про нього і, здається, не може рухатися далі. Тож одна з її подруг вирішує взяти справу в свої руки і заплатити комусь, щоб той наставив Ельзу на шлях істинний. Сентиментальна комедія, мабуть, більше для жінок, ніж для чоловіків, але лінгвістично вона цікава для всіх.

З метою аналізу моделей утворення та класифікації нами було сформовано корпус зі 110 виразів арго, взятих з серіалу «План “Випадковий зв’язок”». До того, як перейти до оцінки функцій цієї лексики у серіалі, ми диференціювали її на підтипи:

1. Висловлювання, створені за моделлю перестановки складів та належать до категорії верлану. Ось кілька прикладів:

- *Plan de ouf* – тут елементом верлану слугує слово *ouf*, яке походить від лексеми *fou*, що означає божевільний.
- *C'est relou* - *relou* складено з переставлених складів слова *lourd* – важкий.
- *Vous êtes trop cheloues ce soir, chelou* - походить від слова *louche* - сумнівний.
- *Non, je me tape la meuf* – *meuf* є похідним від *femme* – жінка.

2. Висловлювання, що містять елементи ненормативної лексики або лайки:

- *Correcteur a la con* – *con* має значення “дурень, ідіот”.
- *Fait chier, c'est relou; Tu fais chier avec tes clopes* - *chier* має переклад “лайно”.
- *Putain, mais t'as l'horaire de marde, quoi* – *putain* має відповідник “проститутка”, *marde* має переклад “лайно”.
- *J'ai payé pour qu'il la saute et qu'il la largue* – *saute* – вульгарна форма позначення статевого акту.

3. Висловлювання, що містять запозичену лексику:

- *Block out total* – вираз, запозичений з англійської мови на позначення відсутності світла. Проте, вжитий у серіалі в іншому значенні.
- *Mec, je suis un geek ou pas* - *geek* - слово, запозичене з англійської мови на позначення людини, яка має великий інтерес до чогось та приділяє цій справі весь час.
- *Me mec me ghoste* – *ghoste* – походить з англійського сленгу та означає ігнорувати когось у соціальній мережі.
- *Elle est assez control freak, c'est un peu agaçant* - *control freak* – запозичення з англійської, що характеризує людину, яка прагне усе контролювати.
- *Il se kiffe, Je l'ai hyper bien briefé, le mec. Je l'ai pimpé pour la faire kiffer* – *kiffer* походить з арабської мови та означає насолоджуватись

чимось. *briefé* є запозиченням з англійської у значенні швидко надавати основну інформацію перед виконанням справи.

- *C'est la mierda* – *mierda* – слово з іспанської мови, перекладається, як “лайно”.

4. Висловлювання, елементи яких змінили семантичне значення при зміні регістру мовлення:

- *Plan galère, pourri* – *galère* у стандартній французькій означає “галера”, проте в аргі набуває значення “неприємність” та вживається для опису негативних ситуацій; *pourri* – у стандартній французькій – “гнилий”, а у аргі – “пропавший”.
- *M'a piqué mon mec* – *piquer* перекладається, як “колоти”, проте у аргі змінює значення на “красти”
- *T'es rouillé* – дієслово *rouiller* має значення “ржавіти”, в аргі “провалити, загнутися”.

5. Висловлювання, що містять неологізми, які не поширені у формальній мові:

- *Naza* – слово, що має значення близьке до українського “фігня”.
- *Un zizi* – арготична лексема на позначення чоловічого статевого органу.
- *Mais je sais pas si'il me fait si bien que ca, ce taf* – *taf* – арготичне висловлювання на позначення роботи.

Вплив на формування особливостей сцен та персонажів впливатиме з контексту вживання цих елементів аргі.

В серіалі багато діалогів і монологів, які можуть бути цікавими для вивчення французької мови. Глядачі можуть вивчити вимову та інтонацію французьких слів, а також розширити свій словниковий запас.

Загалом діалог містить елементи неформального стилю мовлення, зокрема арготичні терміни та розмовні висловлювання. Це характерно для

розмов між людьми, які перебувають у рівних соціальних позиціях і мають спільні інтереси.

По-перше, реєстр мовлення вказує на дружні зв'язки між учасниками діалогів та проявляє розслаблену атмосферу епізодів. Наприклад, на вечірці та у барі учасники не соромляться вживати арго навіть при розмові з незнайомими людьми. Водночас, вживання арго, у тому числі верлану та англіцизмів, на роботі вказує на горизонтальні зв'язки головної героїні з колегою. Дійсно, персонажка цікавиться особистим життям головної героїні, а та охоче ділиться своїми переживаннями та турботами. На рівні мовлення це добре підкріплено неформальними виразами. Весь серіал крутиться навколо життів трьох подруг: Ельзи, Емілі та Шарлотти. Ельза - наївна, трохи незграбна і невпевнена в собі дівчина, яка працює на нудній роботі і не може забути свого колишнього. Шарлотта - жінка-вогонь, вибухова і непередбачувана. Емілі - серйозна, в якихось моментах навіть занудна і скандальна вагітна дівчина. У серіалі ми бачимо велику кількість арготичних висловлювань, які використовуються в розмовах персонажів. Головна героїня, Ельза, має власний стиль мовлення, притаманний молодій французенці, який характеризується використанням найрізноманітніших слів, включаючи арго і неологізми, а також сумішшю формальної та неформальної мови.

Наприклад, у серіалі можна почути використання таких виразів, як «cool», «тес», «bah» та багатьох інших. Ці арготичні терміни та слова додають реалістичності та автентичності мовленню персонажів і допомагають створити характерні образи. Спілкування між подругами насичене арготичними висловленнями та заниженою лексикою, також дуже поширеним є використання англіцизмів, наприклад :

Arrête de faire la gueule – досить дутися

je suis ta BFF – я твоя найкраща подруга

la lourder – зараза ти

best frère dans le monde – найкращий брат у світі

je suis bidon – я безнадійна

vous êtes très cheloues – ви якісь дивні

c'est tellement sexy – це так сексуально;

stop, stop – досить, досить.

Також наглядно можна побачити те, яку лексику Ельза використовує під час роботи. В загальних рисах вона використовує формальну лексику та на офіційному рівні спілкується зі своїми колеги, проте її мовні звички іноді дають про себе знати. В момент коли клієнт її дістає по телефону вона не витримує і дозволяє собі сказати наступне: «*Ok , votre plainte, vous allez la tailler en cône et vous la fourrer bien au fond du cul*» – тоді берить свою скаргу і засуньте її собі в дупу.

Одна з подруг Ельзи також активно використовує арготичні одиниці, що містять лайку. Таке мовлення покликане доповнити створений автором образ молодой парижанки, яка не має постійної роботи, схильна до алкоголю, паління та вечірок, не має власного житла, але натомість безкоштовно живе у квартирі брата, бо не здатна платити оренду. Також, вона спить з другом брата та приховує це від оточення. Саме вона придумує та реалізовує план, наймаючи жигало. Така характеристика природно комбінується зі стилем мовлення.

Герої використовують різні стилістичні прийоми, такі як метафори, епітети, порівняння тощо, щоб зробити своє мовлення більш ефективним і виразним. Наприклад: *On est comme deux extraterrestres dans ce monde de merde* – Ми як два прибульці у цьому світі лайна; *Mais sa copine elle est comme Fort Knox* - Але її подруга, вона як Форт Нокс.

В діалогах між двома колегами Жулем та Романом, що працюють як «чоловіки по виклику» можна прослідкувати певну професійну арготичну лексику, якою вони обмінюються у наступному діалозі:

- *Ca a **donné quoi, au pied** ? – І як вона в ліжку?*
- *Qui ? – Хто?*
- *La **meuf** de ce soir – Ця штучка сьогодні*
- *On n'a pas **baisé** - Ми не переспали*
- *C'était pas **un full** ? – Хіба тобі за це не платять?*
- *Sa copine **m'a booké** – її подруга мене найняла*
- *Ca va, **trop de bol**. Et qui joues-tu ? – Пощастило. І кого ти граєш?*
- *Un **instit, cool, normal, lover** – Вчителя, крутого, нормального, коханця.*

Використання спеціальної лексики та виразів додає достовірності їх характеру та взаємодії з іншими персонажами, а також підкреслює їх вид діяльності у житті. Використання іронії, гумору та сарказму додає додаткових нюансів у взаємодію між персонажами та розкриває їхні внутрішні риси.

Крім того, в серіалі можна спостерігати використання мовних елементів, які відображають різні емоційні стани персонажів, наприклад, використання слів «паза» і «соп» для вираження невпевненості або розгубленості, «cool» і «top» для вираження захоплення та ентузіазму, або «pute» «je m'en fous» для вираження роздратування або розчарування.

Примітно, що неологізми часто вживаються, як евфемізми. Наприклад, на позначення статевих органів або лікаря-гінеколога у комбінації з іншою арготичною лексемою. Також, неологізми замінюють більш грубі лайливі слова.

Цікавим є явище мовного переходу головної героїні від неформальної лексики до розмовного регістру при спілкуванні зі своїм хлопцем. Так, при знайомстві та на першому побаченні вона не вдається до неформального мовлення, проте з часом кількість арготичних виразів у її репліках

збільшується. Це є ознакою розвитку довіри до співрозмовника та більш розслаблений тон спілкування.

Загалом, використання аргю в серіалі є важливим мовним засобом, який допомагає створити портрет персонажів і додає реалістичності діалогам. Можна відзначити певні лексичні та стилістичні особливості аргю, які надають йому унікального характеру. Він використовується для вираження соціальної приналежності та ідентифікації з певною групою.

Використання арготичної лексики можна пояснити тим, що молодь спілкується таким чином, щоб виглядати сучасно. Під час спілкування вони використовують цю лексику не лише для передачі інформації, а й для висловлення власного бачення світу, своїх ідей, динамічно проявити свою індивідуальність.

По-друге, аргю є формою «вливання» на групу, засобом вибору правильного сприйняття: дійсно, молодь використовують аргю лише в ситуаціях, коли хочуть бути зрозумілими для однолітків.

По-третє, молодь використовує дану лексику в певному контексті. Більшість з цих висловлень можна почути під час спілкування в колі друзів, між однолітками в одній групі, тому що таке спілкування зближує їх емоційно та допомагає легко і лаконічно висловити своє ставлення до подій чи явищ, що обговорюються. [29, с.40-51]

2.2 Особливості перекладу французьких граматичних одиниць та структур, що містять арго українською мовою.

Одним з найвідповідальніших завдань перекладача при відтворенні арго є правильний вибір методів та стратегій. Це завдання представляє труднощі, адже слова та вислови часто мають специфічний контекст або асоціації, які може бути важко передати в іншій мові. Водночас, вони пов'язані з конкретною культурою або соціальною групою, тому їх значення може бути складно зрозуміти людям з іншим культурним досвідом. Деякі арготичні висловлення можуть використовуватися з іронічним або гумористичним смислом, що також ускладнює їх переклад.

Пошук еквіваленту у мові перекладу становить виклик і через відсутність вичерпного переліку відповідників у словниках, а також, нечітка класифікація виразів серед таких мовних реєстрів, як просторіччя, розмовний стиль, лайка і тд. Одним з варіантів передачі виразу за відсутності повноцінних еквівалентів є літературний переклад. Проте, звісно, при такій інтерпретації повністю втрачаються вищеописані функції арго. Саме тому перекладачі вдаються до перекладацьких трансформацій. Наразі ми розглянемо чотири аспекти.

1. Аналіз особливостей перекладу лексики:

Загалом перекладачка наводить еквіваленти з відповідного реєстру української мови, при передачі арготичної лексики:

- a. La pute – хвойда
- b. Conard - козел
- c. La relou – дурепа
- d. La lourdeur – причепа
- e. Boudins – козли

Одна зі стратегій, до якої вдається перекладачка – це вживання евфемізмів та стандартної мови для перекладу нецензурної лексики або, якщо діалог перенасичений арго. Іноді, ми спостерігаємо вилучення нецензурного слова у

перекладі. Таким чином вона нейтралізує експресивність висловлювань оригіналу та адаптує їх для українського глядача. Такий прийом допомагає дозволяє знизити рівень брутальності тексту оригіналу, і він є вдалим, адже в українському соціумі лайка та безмірна кількість аргументів, загалом, використовується індивідами з маргінального середовища, що не відповідає реаліям серіалу. До прикладу:

- a. Oh, merde – наведено переклад блін, замість “лайно”.
- b. Putain, je suis désolé – пробач; Cest une pute – жигало. Спостерігаємо опущення слова “проститутка”.
- c. Merde, putain – дідько, замість “лайно, проститутка”
- d. Il n'est pas pute, pute – він не звичайний хлопець за викликом. Лексема нормалізована еквівалентом зі стандартної мови.

Подібна ситуація й у наступній репліці:

- e. Je l'ai hyper bien briefé, le mec. Je l'ai pimpé pour la faire kiffer – Хлопець отримав детальні інструкції, щоб сподобатись їй.

Проте, такий метод не завжди доречно вживається у серіалі.

- a. T'as un gancard, meuf – у тебе побачення. Наприклад, в українській мові існує відповідник “свіданка”, який не є нецензурним, але краще передав би стилістику оригіналу
- b. T'as appris ton texte sur ton reup? – Вивчив текст про свого батька? – Reup має еквівалент “старий”, проте у перекладі вжито більш нейтральне “батько”.

На противагу нейтралізації, часом, для більш адекватної передачі ситуації перекладачка вдається до дисфемістичного перекладу, гіперболізуючи більш нейтральні лексеми:

- a. Va-t'en – котися. Загалом, дослівний переклад – це “іди”, але, з метою передачі бажання мовця, щоб співрозмовник пішов геть, викладачка надала слову експресивності.
- b. Elle tombe amoureuse – вона втріскається. Дослівний переклад – вона закохується. Намагаючись передати неприємне та нехвальне

славлення, перекладачка змінила дієслово на більш емоційно забарвлене.

- c. Les chinois m'ont niqué sur un pauvre alinéa de contract – китайці кинули мене з контрактом. Niquer має нейтральне значення “обдурити, ошукати”. Проте, в українській мові існує більш точне дієслово для опису ситуації, тому перекладачка вжила “кинули”.
- d. Elle profite d'open bar – вже накидалась. “Profiter d'open bar” ізольовано носить нейтральний характер, та належить до реєстру стандартного мовлення. Проте, з огляду на контекст, перекладачка підбрала більш адекватний відповідник, що має французький еквівалент “se soûler la gueule”.
- e. Donc j'ai dit que j'avais plein d'employés – я їй наплела, що маю купу підлеглих. В мові оригіналу використовується нейтральне «dire» – казати, проте в українській мові використано «наплести», що означає обдурити.

2. Аналіз особливостей перекладу граматики:

Велика різниця між граматичними системами мови оригіналу та перекладу спонукає до певних трансформацій, загалом перекладачка не надає перевагу збереженню граматичних конструкцій. Наприклад, опускання дієслів допомагає зробити переклад лаконічним.

- a. Ah, c'est vrais – блін, опускання дієслова “Être”
- b. Fait chier, c'est relou -- чорт! От вже ж чума! опускання дієслова “faire”

Також, перекладу притаманна передача особових конструкцій безособовими :

- a. On s'en fout! – байдуже, замість “ми плюємо”.
- b. Tu vas bien galérer pour sortir – вийти звідси буде непросто. Оскільки в українській мові немає прямого відповідника *galérer*, перекладачка переформувала усе речення.
- c. Je vais plus te laisser aller au taf – краще б заперти тебе вдома. Бажання героїні обмежити коло спілкування влучно передається

у перекладі безособовою структурою, адже не виражає прямого наміру, як це було б, якби було передано майбутній час: “Я більше не дозволю тобі піти на роботу.”

Іншою стратегією є передача риторичних питань окличними фразами або навпаки. Іntenція мовця до вираження думки, що не потребує відповіді повністю зберігається за такого методу.

- a. T’as rien trouvé de plus bandant? – Це мене так заводить!
- b. T’es con, quoi? – ти ненормальна!
- c. T’es complètement sifflé! – несповна розуму?

3. Синтаксичні модифікації:

- a. Elle a payé la touché sympra – вона уже розрахувалась

Опускання другорядних членів речення: У французькому оригіналі склад речення такий: підмет ("Elle") - дієслово ("a payé") - додаток ("la touché sympra"). Українська мова, зазвичай, має схожу структуру, де йде підмет, потім дієслово, потім додаток. Переклад дієслова та додатку: "a payé" у французькому перекладається як "платити", а "la touché sympra" – додаток, що може бути перекладений як "приємний жест" або "чудова зарплата". Український переклад "вже розрахувалась" передає дію оплати, а "тактичний" аспект "touché sympra" може бути врахований контекстом, оскільки факт невідкладної оплати послуги і наголошення на цьому мовцем вказує українському глядачу на високу вартість..

- b. Arrête de faire la gueule – не дуйся.

У французькому реченні словосполучення "faire la gueule" є ідіоматичним та означає "дутись". Перекладач виконала заміну конструкції дієсловом, яке б була зрозуміла аудиторії. У даному випадку, "Arrête de faire" може бути передано українською з часткою "Не", а "gueule" - бути опущено. Імперативна форма зберігається. На противагу, прямий відповідник, який можна було надати, щоб краще зберегти синтаксичну конструкцію оригіналу - це "Припини дутися губи".

с. C'est quoi, ces engagements à la con? – Це ж шлюбні забов'язання!

У французькій версії вжити конструкцію *engagements à la con*, "*à la con*" - у - це неформальний вираз, який додається до описуваного предмета і має негативне значення, приблизно "страшний", "нудний" або "неприємний".

В українській версії перекладачка замінила конструкцію на прикметник "шлюбні", у цьому випадку контекст надає йому негативного значення.

4. Порівняння брутальності тексту оригіналу та перекладу.

Як уже було зазначено у аналізі лексичних модифікацій, перекладачка часто вдається до нейтралізації нецензурних або дуже грубих виразів оригіналу. Примітним є метод збереження реєстру мовлення, але зниження рівня грубості. Наприклад, *conard* – козел. *Conard* у французькій може вважатись лайкою у багатьох контекстах, на противагу *козел* не має такого рівня грубості. У більшості випадків перекладачка надає нейтральні еквіваленти зі стандартної мови.

- a. *Plan de 2 balls* – безглуздий план
- b. *T'as un rancard, meuf* – у тебе побачення
- c. *C'était dingue* – пощастило

Висновок до Розділу 2

У другому розділі нами було проаналізовано 110 виразів, взятих з серіалу "План "Випадковий зв'язок", у яких вживається неформальна лексика з метою визначити алгоритми та джерела творення лексики аргі у французькій мові. Так, ми віднайшли чотири основні категорії вжитого у кінострічці аргі: верлан, ненормативна лексика або лайка, лексеми, запозичені з інших мов, вирази, елементи яких змінили семантичне значення при зміні реєстру мовлення та неологізми, яких не існує у стандартній мові.

Водночас, ми дослідили вплив цих висловлень формування сцен та персонажів. Отже, арготична лексика покликана проявити перехід від більш поважного, формального спілкування до неформального, доповнити та

підкріпити деякі образи та полегшити комунікацію, шляхом вживання евфемізмів.

Також, нам вдалось проаналізувати стратегії та методи перекладу вищезгаданих виразів на українську мову. Ми дослідили чотири аспекти перекладацьких трансформацій: лексичний, граматичний, синтаксичний та стилістичний. Здебільшого, перекладачка вдало підбирає рівнозначні еквіваленти з української мови, не змінюючи мовний регістр. Також, коли це необхідно для кращої передачі ситуації вона нейтралізує брутальність оригіналу підбираючи евфемізми або вдаючись до стандартної мови. Проте, для підкреслення емоційної забарвленості перекладу притаманний зворотній процес - дисфемістичний переклад, який О. Нузбан визначає як заміну слова менш яскравої експресії з оригінального тексту на більш грубе. [23, с.216]

Щодо граматичних та синтаксичних трансформацій, перекладачка змінює інтонацію речення, опускає деякі лексеми, зважаючи на різницю граматичних систем мови, замінює особові конструкції безособові, а також модальність речення.

Переклад ненормативної лексики в субтитрах є складним завданням через культурні та мовні відмінності. Дослівний переклад не завжди підходить, оскільки ненормативна лексика є культурно-специфічною. Щоб зберегти зміст та емоційний вплив, перекладачі повинні знаходити альтернативні рішення. Вибір методу залежить від мети перекладу. У роботі було запропоновану систему класифікації, яка включає дослівний переклад, заміну, опущення, генералізацію та конкретизацію, а також дисфемістичний та евфемістичний переклади. Зрештою, найкращий підхід залежить від контексту, спрямований на максимально точний і стилістично еквівалентний переклад. Оскільки ідеальні еквіваленти часто відсутні, трансформації стають необхідними для ефективного передачі стилю та культурного аспекту оригіналу.

Такі стратегії допомагають щонайкраще розкрити та передати текст оригіналу, орієнтуючись на ситуативні фактори та специфіку

сприйняття лексики аргю французькими та українськими глядачами відповідно.

ВИСНОВКИ

Однією з найвизначніших ознак будь-якої мови є її мінливість під дією екстралінгвістичних та інтралінгвістичних факторів, і найбільших модифікацій зазнає саме усне мовлення. Так, мовці знаходять нові шляхи висловлення, а також вираження емоцій та ставлень. Одним із результатів таких процесів стала поява аргю.

Орієнтуючись на актуальність цієї теми, ми провели дослідження та визначили аргю, як мовне явище, проаналізували його вжиток у різних мовах та ставлення до цього мовців України та Франції. Отже, оцінка вчених щодо цього питання різниться: одні знавці критично характеризують аргю, як негативне явище, яке погіршить офіційне мовлення та якого варто позбутись, інші – навпаки зазначають, що аргю виконує функції та виражає категорії, які недоступні мовцям, що послуговуються лише стандартною мовою.

Відповідно до поставлених завдань, ми визначили поняття аргю, дослідили його походження, функції та основні лексико-стилістичні та структурні характеристики на матеріалі французького серіалу «План "Випадковий зв'язок"». Аргю - це специфічна лексика, якою користуються представники певних професій або соціальних груп. Його витoki лежать у необхідності приховувати від сторонніх розмови, які відбуваються всередині цих груп, і використовувати незрозумілі для сторонніх терміни. Аргю може мати багато різних функцій: він може використовуватися для спілкування всередині професійної групи, як засіб захисту від витоку інформації до третіх осіб, а також як засіб самовираження та ідентифікації зі своєю соціальною групою. Аргю може використовуватися будуватися різними способами: шляхом зміни звучання слів, перестановки складів, додавання в мову неологізмів або зміни значення існуючих слів, які вже використовуються в загальному мовленні.

Варто підкреслити, що у суспільстві стався поступовий перехід від використання аргю лише в деяких обмежених колах до його вжитку у музиці, літературі, кіно, соціальних мережах та у побуті.

Така широка розповсюдженість та вживаність нестандартного мовлення спонукає до розвитку методів перекладу лексики цього регістру з однією мови на іншу.

Переклад аргю є унікальним і складним завданням у сфері локалізації, що зумовлено кількома факторами.

Культурна специфіка. Аргю глибоко вкорінений у культурі, соціальних нормах і навіть специфічних субкультурах мовної спільноти, тому важко знайти прямі еквіваленти в іншій мові, які б несли ту саму конотацію та культурну релевантність.

Тимчасовий характер. Арготичні висловлювання швидко з'являються і зникають. Те, що є популярним аргю сьогодні, може бути застарілим завтра.

Креативність. Більшість аргю передбачає гру слів, каламбури та творче використання мови. Таку лінгвістичну творчість може бути складно відтворити, оскільки вона значною мірою залежить від специфічних звуків, подвійних значень і культурних особливостей, притаманних мові оригіналу.

Таке нестандартне використання вимагає від перекладача глибокого розуміння мови оригіналу та мови перекладу, щоб точно передати задуманий зміст і тон.

До того ж, на відміну від офіційних слів, арготичні терміни часто не потрапляють до стандартних словників.

На основі корпусу арготичних виразів з серіалу “План “Випадковий зв’язок” ми визначили, які стратегії доступні сучасному перекладачу для щонайточнішої передачі усіх нюансів мовлення оригіналу при інтерпретації. Так, Олена Гердова, спеціалістка, яка відтворила французький текст українською, вдало підібрала еквіваленти для вжитих у серіалі виразів аргю. Вона також застосувала ряд перекладацьких трансформацій: лексичних та стилістичних – задля зниження або навпаки збільшення рівня експресивності.

Варто зазначити, що при перекладі обценної лексики, рівень нейтральності вищий в українській мові, оскільки лайка не притаманна пересічному українцю. Граматичні та синтаксичні модифікації слугували для перебудови речення відповідно до моделей української мови.

Арго у серіалі також підкреслює соціальний статус і зв'язки персонажів, а також передає їхні внутрішні стани та емоції. Використання арго в серіалі додає реалістичності та автентичності мовленню персонажів, розкриваючи їхні характери та глибинні мотивації.

Подальший аналіз перекладацького доробку слугуватиме для поліпшення якості та адекватності передачі неформальної лексики, збереження смислу та стилю оригіналу, а також формуванню корпусів, до яких спеціалісти зможуть звертатись за потреби.

Бібліографія

1. Дмитренко О. Кохан С. (2020). Вплив англіцизмів на сучасний український молодіжний сленг. *Лінгвістичні Студії*, Том 2(40), ст. 49–56.
2. Жадан С. (2009). *Депеш Мод*. Харків: Фоліо.
3. Карабан В. І. (2004). Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2004. 576 с.
4. Карабан В. І. (2001). Переклад наукової і технічної літератури. Вінниця: Нова книга, Ч. 2. Лексичні труднощі. 302 с.
5. Algeo, J. (1985). A comprehensive grammar of the English language. by Randolph Quirk, Sidney Greenbaum, Geoffrey Leech, and Jan Svartvik. *Journal of English Linguistics*, 20(1), 122–136. London.
6. Andersson, L.G. & P. Trudgill. (2010). *Bad language*, Blackwell, Oxford
7. Ayto, J., & Simpson, J. A. (2010). *The Oxford Dictionary of Modern slang*. Oxford University Press.
8. Ayto, J., Simpson, J. A., & Ayto, J. (2008). *Stone the crows*: Oxford University Press, 423 p.
9. Becassis M., Ledegen M., Zouaoui K. (2011). *La Francophonie ou l'éloge de la Diversité*. Cambridge Scholars Publishing, 194 p.
10. Burke, P. (1995). *Languages and jargons: Contributions to a social history of language*. Polity Press, Cambridge, pp. 1-41.
11. Calvet. L.J. (2002). *La sociolinguistique et la ville : hasard ou nécessité ?*, *Marges linguistiques*, No 3, 46-53.
12. Flexner, S.B. (1960). "Preface", in H. Wentworth & S.B. Flexner, *Dictionary of American Slang*, vi-xv. Thomas Y. Crowell Company, New York, pp.
13. François D. (1975). *La littérature en argot et l'argot dans la littérature*, *Communication et langages*, n°27, p.9

14. Gaitet P. (1991) From the Criminal's to the People's: The Evolution of Argot and Popular Language in the Nineteenth Century. University of Nebraska Press. Vol. 19, No. 2, pp. 231-246
15. Ma'murjon, E. (2023) The Importance and Contextual Semantics of Slangs in English Language. Central Asian Journal of Social Sciences and History, 4(1), 106-110.
16. Mattiello, E. (2007). "Keeping lexical complexity in slang translation", in M. Bertuccelli Papi, G. Cappelli & S. Masi (eds), Lexical complexity: Theoretical assessment and translational perspectives, Edizioni Plus Pisa University Press, Pisa
17. Mey, J. (2009). Concise encyclopedia of pragmatics. Elsevier Science 2nd edition, 1180 p.
18. Partridge, E. (1947). Usage and abuse: A guide to good English, Hamish Hamilton, London, 378 p.
19. Sornig, K. (1981). Lexical innovation: A study of slang, colloquialisms and casual speech, John Benjamins Publishing Company: Amsterdam. 117 p.

Електронні джерела

20. Армія Inform, (2022). Чорнобаїти і відукраїнити: сленг війни шириться світом. Режим доступу:
<https://armyinform.com.ua/2022/06/24/chornobayity-i-vidukrayinyty-sleng-vijny-shyrytsya-svitom/>
21. Бондаренко К. (2022). Зашквар, рофл і крінж: пояснюємо молодіжний сленг простими словами, ТСН.
Режим доступу: <https://tsn.ua/tsikavinki/zashkvar-rofl-i-krinzh-royasnyuyemo-molodizhniy-sleng-prostimi-slovami-1974112.html>
22. Затопоцька А. (2020). 10 слів молодіжного сленгу, значення яких ви могли не знати. 24 Канал, Режим доступу:
https://24tv.ua/10_sliv_molodizhnogo_slengu_znachennya_yakih_vi_mogli_ne_znati_n1335595

- 23.Нузбан О. (2024). Засоби перекладу ненормативної лексики як культурного елементу під час субтитрування. XIX International scientific and practical conference «Modern Trends are the Driving Force of Scientific Progress», Lisbon. Режим доступу: https://isu-conference.com/wp-content/uploads/2024/04/Modern_trends_are_the_driving_force_of_scientific_progress_April_17_19_2024_Lisbon_Portugal.pdf
- 24.Очередний А. (2017). Сучасний погляд на молодіжний сленг. Вінницький національний технічний університет, Вінниця. Режим доступу:<https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2017/paper/download/2268/1746>
- 25.Atkinson G. (1916). Argot of the French Army. Modern Language Notes, Vol. 31, No. 3, pp. 180-181. Режим доступу: <https://www.jstor.org/stable/2915825>
- 26.Bloomfield, L., & Jespersen O. Language, its nature, development, and origin. The American Journal of Philology, 43(4), 370, 1922. Режим доступу: <https://doi.org/10.2307/288939>
- 27.Bilas A. La e-langue des jeunes en France et en Ukraine, Université Nationale Prycarpatsky,e-Scriptaromanica, vol. 7 (2019): 40-51 Режим доступу: <http://dx.doi.org/10.18778/2392-0718.07.04>
- 28.Derwing, T. M., & Munro, M. J. Accent, (1997). Intelligibility and comprehensibility. Studies in Second Language Acquisition, 19(1), 1–16. Режим доступу: <https://doi.org/10.1017/s0272263197001010>
- 29.Dumas B. K., & Lighter, J. (1978). Is slang a word for linguists? American Speech, 53(1), 5. Режим доступу: <https://doi.org/10.2307/455336>
- 30.Editions Assimil, (2018). Comment parler le verlan, le javanais, le louchébem ou le largonji ? Режим доступу: <https://blog.assimil.com/verlan-javanais-louchebem-ou-largonji-quand-les-mots-se-defont/>

31. Edwards. (1976). A. Argot, jargon and slang. Language in Culture and Class. The Sociology of Language and Education, London. Режим доступу: <https://arts.st-andrews.ac.uk/stancallit/rinconete/argot.shtml>
32. Frazer, T. C., & Eble, C. (1997) Slang and sociability: In-group language among college students. Language, 73(4), 860. P. 123–145. Режим доступу: <https://doi.org/10.2307/417338>
33. Gallová, L. (2021). English slang: A word-formation perspective. Studia Anglica Resoviensia, 17, 20–30. Режим доступу: <https://doi.org/10.15584/sar.2020.17.2>
34. Méla, V. (1997). Verlan 2000. Langue Française, 114(1), 16–34. <https://doi.org/10.3406/lfr.1997.5381>
35. Lokmane S. Jean-Pierre Goudaillier : « Le français des cités est un marqueur identitaire ». Middle east eye édition française, 2023. Режим доступу: <https://www.middleeasteye.net/fr/entretiens/francais-cites-banlieues-langue-marqueur-identitaire-resistance-oppression-segregation-goudaillier>
36. Saliyeva D. O. (2018). Etymology of Slang: Its Origin and Definition. Web of Scholar. 6(24), Vol.7. Режим доступу: doi: 10.31435/rsglobal_wos/12062018/5798
37. Stille, A. (2002). Backward runs French reels the mind. The New York Times. Режим доступу: <https://www.nytimes.com/2002/08/17/arts/backward-runs-french-reels-the-mind.html>
38. Zazie dans le métro : la diversité du langage. Режим доступу: <https://www.maxicours.com/se/cours/zazie-dans-le-metro-la-diversite-du-langage/>

Лексикографічні джерела

39. Le Petit Robert (2013). Dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française. Paris: Le Robert

40. Verlan, Larousse.

<https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/verlan/81556>

ДОДАТКИ

Глосарій перекладацьких еквівалентів ідіоматичних конструкцій виявлених у серіалі «План «Випадковий зв'язок»»

1. Plan galere, pouri, de ouf, taf, foireux- безглуздий план , de 2 balls, a trois, - божевільний план, a drague , b, chelou, cul – секс план, plan coeur – план «випадковий зв'язок»
2. merde, putain– дідько
3. Ah, c'est vrais – блін
4. Fait chier, c'est relou - чорт! От вже ж чума!
5. Paprasse – таганина з паперами
6. Salut-toi – привітулі
7. Tu a une de ses tetes – паскудно виглядаєш
8. Block out total – нічого не пам'ятаю
9. Trouduc de la con – козел-піарник
10. La pute – хвойда
11. La salope – сука
12. M'a pique' mon mec – відбила мого хлопця
13. Suce-toi - Відсмокчи собі
14. Correcteur a la con – дурне коригування
15. Picoler – пити (алкоголь)
16. C'est toi qu'il mate – це по твою душу
17. Gygy pervers – Збочинець
18. Va-t'en – котися
19. Putain, mais t'as l'horaire de marde, quoi – ну в тебе і відстійний графік
20. Mais t'es un vrai boulet – ти така пиявка
21. J'ai nique la soiree – я спаскудила вечір

22. Putain. Cest lui qui rentre – про вовка промовка
23. Tu vas bien galérer pour sortir – вийти звідси буде непросто
24. Le conard - козел
25. La relou – дурепа
26. Boudins – козли
27. Cool – круто
28. Je me suis fait arreter - мене стопорнули
29. Coche – дурепа
30. Bute – вбивати
31. Ivre mort – п'яний у дим
32. Tu fais chier avec tes clopes – докурюю вже
33. Ca fait pute – поганий тон
34. On plante les mecs – провалимо хлопців
35. Elle nous a soulées avec son mec sans iPhone - вона нам про айфони торочила
36. Un boulet pareil – недоумок
37. C'est la mierda – дістали ці затори
38. Cest une pute – жигало
39. Il n'est pas pute, pute – він не звичайний хлопець за викликом
40. La meuf – штучка
41. La touché sympra – вона уже розрахувалась
42. Ca va, trop de bol – пощастило
43. Elle tombe amoureuse – вона втріскається
44. T'es con, quoi? – ти нормальна!
45. Je l'ai hyper bien briefé, le mec. Je l'ai pimpé pour la faire kiffer –
Хлопець отримав детальні інструкції, щоб сподобатись їй
46. Elle a assez morflé avec Max – Мало вона від Макса натерпілась?
47. Arette de faire le facho – заспокойся
48. Ok, j'ai flipé, mais c est fou comme ca m a fait du bien – я панікувала,
але все склалося як найкраще.

- 49.Arrete de faire la gueule – не дуйся
- 50.La lourdeur – зараза
- 51.Naza – фігня
- 52.Cest la déche – от неталан
- 53.T’as rien trouvé de plus bandant? – Це мене так заводить!
- 54.Mais je sais pas si’il me fait si bien que ça, ce taf – не знаю, чи ця
робота мені підходить
- 55.La loudeur – яка фігня
- 56.Votre plainte, vous allez la tailler en cône et vous la fourrer bien au fond
du cul – засуньте свою скаргу собі в дупу
- 57.Elle va se crader – вона заплямиться
- 58.T’as appris ton texte sur ton reup? – Вивчив текст про свого батька?
- 59.Tu la kiffes – вона тобі подобається
- 60.C’etait dingue – пощастило
- 61.Mon coloc est à la bourre - мій сусід запізнюється
- 62.Celui qui pete dans l ascenseur – той, що пердів у ліфті
- 63.T’es rouilleé – ти втратила хватку.
- 64.Envoie pas de conneries – не пиши фігню
- 65.Mec, je suis un geek ou pas – чувак, я ботан чи хто?
- 66.T’as un rancard, meuf – у тебе побачення
- 67.Ce que je pige pas, c’est la crotte – А до чого тут лайно?
- 68.On s’en fout! – Байдуже
- 69.On va toujours dans les memes endroits, c est chiant.
- 70.Oh merde – блін
- 71.Putain, je suis désolé – пробач
- 72.Je suis bidon – я безнадійна
- 73.Vous êtes trop cheloues ce soir – ви сьогодні якісь дивні
- 74.Reponds, merde – відповідай же
- 75.Tu veux qu elle se bute? – Хочеш, щоб вона наклала на себе руки?

76. Non, il etait a chier, ton plan. Le cul n'est pas la reponse a tout. – Він був паскудним. Секс не вирішує всіх проблем.
77. Me mec me ghoste – мій хлопець мене ігнорує
78. Je suis foutue – я жалюгідна
79. C'est fout, non? - Дивовижно
80. Vous etes malades, merci! – Хлопці, ви подуріли!
81. Ca le fait kiffer – це його збуджує
82. Un zizi – пеніс
83. Fais gaffe – обережно
84. Quelqu'un nous emmerde – хтось нас бісить
85. J'ai payé pour qu'il la saute et qu'il la largue – Я заплатила, щоб він її трахнув і кинув
86. Avant que ca nous pete a la gueule – Раніше, ніж буде пізно
87. Des potes snobs anglais – англійські друзі-сноби
88. Et avec elle, tu bandes? – А з нею все виходить?
89. Et toi, tu comptes squatter ici pendant longtemps – А ти надовго тут застряг?
90. Tu peux etre crispante - Ти буваєш така нестерпна
91. J'ai flambé avec la carte de la boite - витратив забагато коштів компанії
92. Les Chinois m'ont niqué sur un pauvre alinéa de contract – китайці кинули мене з контрактом
93. Non, je me tape la meuf – я трахаю жінку
94. La vie est un putain de cadeau, ma poule – життя це дар
95. T'es complètement sifflé – несповна розуму?
96. Je vais plus te laisser aller au taf – краще б заперти тебе вдома
97. Gros mytho – брехун
98. Mollo, c'est pas mon pote – легше, це не мій хлопець
99. Les mômes – діти

100. C'est un peu moulaxe. Ça fait pas un peu pute? – Якось в обліпку,
трохи зухвало
101. Milou, t'es chilée quand meme – Мілу, як же ти невчасно
102. Le gosse – дитина
103. On attaque – поїмо?
104. La lourdeur – причепа
105. C'est immonde – гидота
106. Elle est assez control freak, c'est un peu agaçant – Вона схиблена на
контролі, це іноді так дратує
107. Comme une merde – як невдаха
108. C'est quoi, ces engagement a la con – Це ж шлюбні забов'язання
109. Ta gueule – стули пельку
110. Casse-toi - вимітайся

RESUME

Le sujet du mémoire de diplôme est " Particularités lexicales et grammaticales de la traduction de l'argot français (sur la base des sous-titres de la série télévisée " Plan cœur ") ".

L'actualité de ce travail vient du fait que, dans le monde moderne, il existe de nombreuses formes de langage spécifiques utilisées par différents groupes et dans différents environnements. L'un des phénomènes les plus intéressants est l'argot, qui est un système linguistique spécial utilisé par un certain groupe social ou une certaine population pour désigner des concepts et des phénomènes spécifiques qui ne sont pas inhérents à la langue commune. Le développement continu des formes et des significations de l'argot encourage leur recherche constante dans toutes les sphères d'utilisation. Dans notre travail, nous essayons d'analyser et d'expliquer les particularités et les défis de la traduction en ukrainien de l'argot, des expressions familières et des blasphèmes français. Actuellement, peu de travaux de recherche sont consacrés à cette question, ce qui peut s'expliquer à la fois par la complexité de l'interprétation des problèmes liés aux expressions familières françaises et par l'existence de normes morales, éthiques et socioculturelles.

L'objet de l'étude est les expressions argotiques, les expressions familières et les éléments de blasphème dans la série "Plan cœur".

Le sujet de cette étude est les particularités de la traduction des unités et constructions argotiques en ukrainien.

L'objectif de l'étude est d'examiner les caractéristiques lexicales, grammaticales et structurelles de l'argot dans la langue moderne ; d'analyser les mécanismes, stratégies et adaptations les plus courants dans la traduction de l'argot en ukrainien et l'impact de l'adéquation de la traduction sur la précision de la situation.

Les tâches suivantes sont déterminées par l'objectif :

1. Définir le concept d'argot et ses principales caractéristiques ;
2. Analyser les modèles de création d'argot et d'argot dans différentes langues et l'impact de ces phénomènes sur la communication ;

3. Évaluer le niveau de perception de l'argot dans les sociétés française et ukrainienne ;
4. Analyser les dialogues et les phrases du matériel étudié et identifier les éléments lexicaux liés à l'argot ;
5. Examiner les transformations de traduction et les méthodes de traduction utilisées pour reproduire les expressions susmentionnées en ukrainien et les raisons de l'utilisation de diverses transformations de traduction dans la traduction.

Dans la première partie, nous avons examiné les fondements théoriques et méthodologiques de l'étude de l'argot, ainsi que les méthodes de sa traduction en ukrainien. Nous avons réussi à identifier le contexte socioculturel de son émergence et le processus de son développement. Ainsi, nous avons constaté que le phénomène de l'argot était associé à des groupes marginalisés et avait une fonction cryptique et d'identification, mais qu'il s'est ensuite étendu à d'autres sphères de la vie.

Par ailleurs, nous avons évalué les attitudes des Français et des Ukrainiens à l'égard de l'argot et des expressions argotiques, ainsi que leur présence dans la culture populaire et la vie quotidienne. Nous avons constaté que ce type de vocabulaire est surtout utilisé par les jeunes. L'argot est largement utilisé dans la musique et l'industrie cinématographique. Dans la culture ukrainienne, des éléments de langage non standard sont également présents dans la littérature contemporaine, ce qui influence leur normalisation et leur utilisation plus large.

Dans la deuxième partie, nous avons analysé 110 expressions extraites de la série " Plan cœur " dans lesquelles le vocabulaire informel est utilisé afin de déterminer les algorithmes et les sources de création du vocabulaire argotique en français. Ainsi, nous avons trouvé quatre catégories principales d'argot utilisées dans la série : le verlan, les blasphèmes , les lexèmes empruntés à d'autres langues, les expressions dont les éléments ont changé de sens sémantique lorsque le registre de discours a changé, et les néologismes.

Nous avons étudié quatre aspects des transformations de la traduction : lexical, grammatical, syntaxique et stylistique. Dans la plupart des cas, le traducteur réussit

à sélectionner des équivalents dans la langue ukrainienne sans modifier le registre de la langue.

En ce qui concerne les transformations grammaticales et syntaxiques, le traducteur modifie l'intonation de la phrase, omet certains lexèmes en raison de la différence des systèmes grammaticaux, remplace les constructions personnelles par des constructions impersonnelles et modifie la modalité de la phrase.

La traduction des blasphèmes dans les sous-titres est une tâche difficile en raison des différences culturelles et linguistiques. Une traduction littérale n'est pas toujours appropriée, car le blasphème est culturellement spécifique. Pour préserver le sens et l'impact émotionnel, les traducteurs doivent trouver des solutions alternatives.

Sur la base du corpus d'expressions argotiques de la série télévisée "Plan coeur", nous avons identifié les stratégies dont dispose un traducteur moderne pour transmettre avec précision toutes les nuances de la langue d'origine dans l'interprétation. Par exemple, Olena Gerdova, la traductrice qui a traduit le texte français en ukrainien, a réussi de trouver les équivalents pour les expressions argotiques utilisées dans la série. Elle a également fait l'usage d'un certain nombre de transformations de la traduction - lexicales et stylistiques - pour réduire ou augmenter le niveau d'expressivité. Il convient de noter que lors de la traduction d'un vocabulaire obscène, le niveau de neutralité est plus élevé en ukrainien, car les jurons ne sont pas inhérents à l'ukrainien usuel. Des modifications grammaticales et syntaxiques ont été utilisées pour restructurer la phrase conformément aux modèles de la langue ukrainienne.

Une analyse plus approfondie du processus de traduction permettra d'améliorer la qualité et l'adéquation de la transmission du vocabulaire informel, de préserver le sens et le style de l'original et de créer des corpus auxquels les spécialistes pourront se référer en cas de besoin dans l'industrie cinématographique ukrainien aujourd'hui.